

Astana - 2023

BILIM AINASY

Ақпан-Февраль

Түркістан облысы, Кентау қаласы МКҚК «Ер Төстік»
балабақшасының әдіскері, педагог-сарапшы
Бейсембаева Райхан Кенжебаевна

WWW.BILIMAINASY.KZ

всем бы мило улыбалась
И как мама наряжалась,
Курмангазы Арсен
Вот бы мамочкой мне стать-
Каблуки чтоб надевать.

Чтобы красить губы ярко,
С папы требовать подарки.
Игра: Юные парихмакеры!

Правила игры: Дети со своими матерями выходят в серединку, детишкам раздаются шарики. В шариках изображены причёски. Дети стрегут причёску по желанию мам изображённые на шариках.

Танец Дискотека

Воспитатель:

На этом наш праздничный концерт подошёл к завершению

Милые женщины! Желаем вам здоровья, счастья, долгих лет! От наших детей вам посвящается песня, «Сегодня мамин праздник»

Государственное коммунальное казенное предприятие
Ясли-сад «Жауказын-1» отдела развития человеческого потенциала
города Кентау управления развития человеческого потенциала
Туркестанской области
предшкольная группа «Радуга»
воспитатель: **Н.И.Хакимова**

«Все профессии важны, все профессии нужны»

Цель:

1. Познакомить с понятием «профиссия», расширить знания детей о многообразии мира профессий.
2. Формировать интерес к профессиям.
3. Дать знания о многообразии профессий и их важности.
4. Воспитывать уважение к труду и людям различных профессий.

Ход занятия: Здравуются на 3-х языках.

Круг радости: Задумано кем-то просто и мудро при встрече здороваться
«Доброе утро!».

Воспитатель: Ребята, когда вы вырастите кем бы вы хотели стать?

Ответы детей:

Воспитатель: А давайте вы мне расскажите кем работают ваше родители.

Умид: Дрожить мостава и воеет мотор,

Это к нам едет папа – Шофер.

Самир: Дружно шагает с военными в ряд

В серой шинели папа – Солдат.

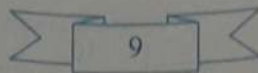
Айша: Вкусной колбаски достала с витрины

Мама она- Продавец магазина.

Жасмина: Плюшки и булочки кушать спешите,

Их испекла нам мама – Кондитер.

Иброхим: Вылечить тысячи сломанных рук

В детской больнице папа- Хирург.
Наима: В детском саду очень много занятий
Мама там няня и воспитатель.

Мафтуна: В школе не меньше занятий, Смотрите
Ставить оценки мама- Учитель

Воспитатель: Ой молодцы ребята. Ребята а вы хотите отправиться в экскурсию Мир
профессии?

Дети: Да

Воспитатель: Дети к кому мы приехали?

Дети: К Доктору.

Доктор: Здравствуйте ребята, а как будеть «Доктор» на казахском языке?
Где работают доктора, вы знает?

Дети: Дәрігер!. В больнице.

Доктор: Правильно! Мы людей от всяких болезней лечим! У нас в больнице работа- ют
много докторов и мед сестер. Ребята а вы свои части тела знаете?

Дети: Да!

Воспитатель: Ребята доктор отправил нам конверт с заданиями давайте откроем и ответим на
вопросы.

Задание 1: «Части тела».

Игра: «Что для чего нужно?».

Для чего нужны человеку глаза?

--Нос, --Зубы,

--Уши, --Руки,

--Руки, --Ноги.

Воспитатель: А давайте мы с вами сделаем следующее упражнение, повторите за мной.

Физминутка:

Головами покиваем,

Потом глазки закрываем.

Теперь глазки открываем,

Щечки сильно раздуваем,

Ротик мы открываем

И немножко помолчим.

Воспитатель: Хорошо Молодцы!

Молодцы ребята едим дальше.

Учитель: Здравствуйте ребята!

Дети здороваются!

Воспитатель: Дети мы куда приехали?

Дети: В школу к Учителю

Учитель: Правильно! А вы знаете как будет слово «Учитель» на казахском языке?

А кто приходит ко мне на занятие?

Дети: Да знаем-- Мұғалім. Ученики!

Учитель: Какие вы молодцы! Все знаете.

Воспитатель: Вот конверт там задания для вас прислало Учительница.

Игра называется: «Угадайка». По картинке вы должны найти какие слова
относятся к этим профессиям.

1- Деньги касса весы----- Продовец

2- Халат, шпирц, градусник-----Доктор

3- Машина, светофор, руль-----Водитель.

4- Книга, тетради, указка-----Учитель.

Учитель: Молодцы все павильно! Вы справились моим заданием. Ну ка попрошаемся

Воспитатель: Молодцы ребята, ну а мы едем дальше!

Продовец: Здравствуйте ребята!

Водитель: Ребята куда мы приехали?

Дети: В магазин!

Продовец: Правильно! Я работаю продавцом! А вы знаете как будет на казахском языке

Продовец? А вы знаете что я продаю?

Дети: Продавец—Сатушы. Фрукты и Овощи продукты.

Воспитатель: Правильно ребята а давайте немного поиграем, продавец тоже оставил конверт с заданиями, а игра называется

«Найди лишнее».

Ребята вы же умеете различать овощи и фрукты ?

Дети: Да умеем

Задание: Вот в корзине лежат фрукты и овощи давайте вы назовите и разбирайте

их по очереди и положите фрукты в эту корзину, а овощи в эту.

Продовец: Ой молодцы вы так мне помогли я очень рад спасибо вам.

Воспитатель: Ну ребята вам понравилось-- Мир профессии ?

Дети: Да очень.

Воспитатель: Ну тогда пора возвращаться в садик .

Воспитатель: Ну как вы мои родные, где мы были что увидели ну расскажите?

Дети: Мы очень хорошо провели сегодняшний день прогулка по миру профессии нам очень понравилось.

Воспитатель :Ребята а вы пословицы и поговорки знаете касающийся нашей теме?

Дети: Да знаем.

Самина: Больному нужен врач, а голодному колач.

Фарход: Хорош садовник-хорош и крыжовник.

Аббос: Добрая приправа и повару слава.

Воспитатель: Молодцы. Ну тогда сегодняшний урок закончился. До свидания дети.

БІЛІМ **АЙНАСЫ**

СЕРТИФИКАТ

Республикалық ғылыми-танымдық "БІЛІМ АЙНАСЫ"
журналында материалы жарияланғаны үшін

Хакимова Ниһола Нейматовнаға
берілді

@BILIMAINASY

"Білім айнасы" газетінің
Бас редакторы _____

Қ.Қатшабаев

Астана - 2023
тіркелді №15979

бірінші Кентау қаласының тұрғындарына, Өзбекәлі Жәнібеков атындағы көп салалы мектеп-гимназиясының ұстаздары мен ұжымына, ата-аналарына және оқушыларына алғыс айтамын. Біздің мектептің ұстаздары мен оқушылары қазақ ақындарының өлеңдерін жатқа біледі. Сондай-ақ, әртүрлі деңгейдегі жарыстарға қатысып, жүлделі орындарға ие болуда. Біздің мектебіміздің атын қалаға, облысқа, республикаға танытып жүрген ұстаздар мен оқушыларға ерекше алғысымды білдіремін. Баршаңызға денсаулық, отбасыларыңызға амандық, еңбектеріңізге табыс тілеймін! Көпұлтты еліміздің халықтары арасындағы береке-бірлігі мен ырыс-ынтымағы арта берсін!

Санобар САМИЕВА,
Кентау қалалық өзбек этно мәдени бірлестігінің төрайымы,
Түркістан-Қызылорда өңіраралық заңгерлер палатасының мүшесі,
Кентау қаласының Құрматті азаматы:

Бұл мерекеде ұлтымыздың салт-санасында берік қалыптасқан достық, қайырымдылық және ынтымақ сынды мызғымас құндылықтар кеңінен дәріптеледі. Бүгінгі таңда еліміздегі түрлі ұлт өкілдерінің арасындағы адамгершілік қарым-қатынас, қайырымдылық дәстүрлердің жалғасын табуы әлеуметтік ынтымақтастығымыздың өнегелі өлшеміне айналды. Өңірімізде қалыптасқан ұлттар тұтастығы мен достығы, берекелі бірлігі қаламыздың әлеуметтік – экономикалық жағдайының дамуына өзіндік үлесін қосуда. Қоғамда тұрақтылық пен тыныштықтың

башқұрт этно мәдени бірлестігінің төрағасы:

Құрметті жерлестер, Сіздерді 1 наурыз – Алғыс айту күні мерекесімен шын жүректен құттықтаймын!

Алғыс айту күні – сан түрлі сынақтардан өткен халқымыздың ынтымақ-бірлігін айғақтайтын ерекше күн. Бұрынғы бабаларымыздан «Жақсылық ұмытылмайды» деген жақсы ұғым қалыптасқан. Сондықтан - айтулы күн, ризашылық пен мейірімнің, бейбітшілік пен келісімнің үйлесім тапқан мерекесі. Осы ретте ішкі тұрақтылық пен татулықты сақтауда әрбір қазақстандыққа арттылар жауапкершілік орасан.

Ұрпақ тәрбиесіндегі өлшеусіз маңдай тері үшін, бөріңізге шын ниетіммен ризашылық білдіремін! Көктемнің алғашқы шуағымен бірге келген Алғыс айту мерекесі құтты болсын! Жақындарымызға жақсылық жасап, бір-бірімізге алғыс айтып жүрейік! Елімізден ырыс-ынтымақ кетпесін! Дендеріңізге саулық, отбасыларыңызға амандық, еңбектеріңізге табыс тілеймін!

Елена СТРЕБКОВА,
Ю.Гагарин атындағы
№16 мектеп-лицейдің
ағылшын тілі пәні
мұғалімі:

Алматы облысында Талдықорған қаласында дүниеге келдім. Кентау қаласының тумасы қазақ жігітіне тұрмысқа шықтым.

Бұл күн – бейбітшілік, ынтымақ күні, Қазақстан халқының бір-біріне деген құрмет пен ризашылық танытатын, жалпыхалықтық мейрамы. Өткен тарихымыз бен адамгершілік, қайырымдылық, жақсылық жасау сияқты, ата-бабамыздан

алған өмірлік сабақтарды жатқа білгенімізді ел менелі жарға толы болсын! Аспанымыз тыныш болсын. Қазақстан мемлекетіміз үздік мемлекеттердің қатарынан көрінсін.

Ислам ДУГАЧИЕВ,
Кентау қаласы полиция бөлімінің тергеушісі,
полиция капитаны:

Алғыс айту күні – бұл, ең алдымен елімізде тыныштық пен үндестік, өзара сенімділік пен барлық қазақстандықтарға деген құрметтің орнығуына негіз болған Президенттің бейбітшілік пен келісім саясатының салтанаты күні. Бұл – тағдыр талкегімен Қазақстан жеріне еріксіз қоныс аударған түрлі этностардың миллиондаған өкілдерінің құтты қонысына айналған қасиетті қазақ жері мен қонақжай қазақ халқына терең тағзымның белгісі. Қазақ халқы қиын-қыстау заманда олардың басына түскен ауыртпалықты қайыспай бірге көтере білді, бұл бүгінгі таңда еліміздегі түрлі этнос өкілдерінің арасындағы адамгершілік қарым-қатынастың өнегелі өлшеміне айналды. Бұрын-соңды болмаған жаһандық сын-қатерлер және еліміздегі ауқымды өзгерістер кезеңінде әрбір азаматтың ел болашағы үшін жауапкершілік танытуы және өзара қолдау көрсетуі аса маңызды. Кентау қаласы полиция бөлімі де ұлттық құндылықтар мен ізгілікті жалғастырып, мейірбандық пен қайырымды насихаттап, еңбек адамының озық бейнесін көрсетіп, тарихқа құрметпен қарауды жалғастырып келеді.

1 наурыз - Алғыс айту күні отаншылдық мұрат пен ортақ мақсаттар жолындағы еріптестік, ұжымдық жылы қарым-қатынастарыңыз үшін сіздерге алғыс айтамын!

– патриотизм, честь и справедливость, уважение и доброта – получают дополнительный импульс. В этот день мы с благодарностью вспоминаем наших предков, благодарим родителей, учителей, пенсионеров, ветеранов и друг друга, продолжаем традиции благотворительности нашего народа. И в преддверии праздника, Дня благодарности, хочется поблагодарить всех, за то, что мы живем в мире, согласии в нашей многонациональной стране.

Ирина ДОМБРОВСКАЯ,
учитель математики и информатики
в КГУ «Школа-лицей 16 имени Ю Гагарина»,
координатор славянского центра города Кентау

Мың алғыс саған!

Алғыс айту күні әрбір мекемеде жоғары деңгейде аталып өтіп жатыр. Кентау қаласына қарасты Қарнақ ауылында орналасқан Жауқазын-1 бөбекжай-балабақшасында аталған мерекеге орай арнайы іс - шара ұйымдастырылды. «Радуга» ересек тобында «Мың алғыс саған!» атты өртенгілік өтті.

Іс-шараға «Радуга» ересек тобында тәрбиеленушілер мен олардың ата-аналары және балабақша тәрбиешілері қатысты. Өз кезегінде ата-аналар балаларына тәлім-тәрбие беріп отырған балабақша басшылығы мен тәрбиешілерге алғысын айтса, бүлдіршіндер ата-аналарына және тәрбиешілерге өздерінің ризашылықтарын білдірді.

Балабақша бүлдіршіндері көпшілік назарына өздерінің дайындаған концерттік бағдарламасын ұсынды.

Никола ХАКИМОВА,
«Жауқазын-1» бөбекжай-балабақшасының
тәрбиешісі

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛ
РЕСПУБЛИКАНСКИЙ НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ
REPUBLICAN SCIENTIFIC METHODOLOGICAL JOURNAL

PEDAGOGIKALYQ ŞEBERLIK

ISSN: 2617-2682

2024

Зияева Диёра Мирзахановна
 «Жауқазын-1» бөбекжай бақшасының тәрбиешісі
 Түркістан облысы, Кентау қаласы

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМ ЖАҒДАЙЫНДА БАЛАЛАРҒА ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ТӘРБИЕ БЕРУ

Қазіргі уақытта мектепке дейінгі педагогикада балаларға экологиялық тәрбие беруге ерекше мән берілуде. Экологиялық түсініктерді қалыптастырудың маңызды шарттарының бірі – балалардың табиғаттағы заттар мен құбылыстарды тікелей бақылауы. Сондықтан тәрбиеленушілердің танымын кеңейтетін өсімдіктер мен жануарларды бақылауға, табиғатпен байланыс орнатуға, ал педагогтерге толыққанды экологиялық білім беруді жүзеге асыруға мүмкіндік беру қажет. Экологиялық тәрбиені мектепке дейінгі жастан бастау қажет, осы кезеңінде бала табиғат туралы эмоционалды әсер алады, өмірдің әртүрлі нысандары туралы түсініктерді жинақтайды, яғни экологиялық ойлаудың, сананың негіздері қалыптасады, экологиялық мәдениеттің бастапқы элементерінің негізі қаланады.

Қоршаған ортаның жаһандық проблемалары және балаларды табиғатқа жауапкершілікпен карауға үйрету, тәрбиеленушілер арасында экологиялық сананы қалыптастыру қазіргі уақытта өзекті және өте маңызды мәселелердің бірі болғандықтан, мектеп жасына дейінгі балаларға экологиялық тәрбие беру бойынша мектепке дейінгі ұйымдардың педагогтері үшін Әдістемелік ұсынымдар әзірлеудің өзекті болып табылады.

Мектепке дейінгі жаста баланың табиғатқа деген көзқарасын одан әрі айқындауға, оған жанашырлық танытуға және өзекті экологиялық мәселелердің көпшілігін шешуде белсенді әрекет етуге көмектесетін экологиялық ұстанымдар қалыптасады. Бала бойына тәрбиені сіңіре отырып, өзіне жақын адамдардан білім алады және дамиды, табиғатқа жанашырлық танытуды үйренеді, не істеуге болатынын және не істеуге болмайтынын түсіне бастайды.

Мектепке дейінгі бағдарламаның мазмұнына экологиялық міндеттерді енгізудің және балаларда экологиялық сананы дамыту үшін, оның ішінде табиғи жағдайларда экскурсиялар, табиғат және экология мәселелері бойынша практикалық сабақтар өткізудің, салауатты өмір салты дағдыларын дамыту құралдар жинағын қалыптастырудың маңызы зор.

Ерте жастан бастап бала айналасындағы әлемді мағыналы түрде танып біле бастайды, адамдарға белгілі бір пікір мен көзқарас қалыптасады.

Қазіргі экологиялық білім [1] елдегі мектепке дейінгі педагогиканың ерекше бағыты ретінде бірнеше компоненттер негізінде қалыптасады.

Бұл компоненттерде:

– балалардың табиғатта бақылау жүргізіп, экскурсияға қатысуына негізделген отандық педагогика үшін дәстүрлі әдістер;

– халықтық дәстүрлер: халықтық мерекелер, ойындар, ертегілер;

– әлемдік тәжірибе: тәрбиеленушілерге экологиялық білім беру жалпы тәжірибесінде шетелдік технологиялар сирек кездеседі.

Мектеп жасына дейінгі балаларға экологиялық тәрбие мен білімі беру жүйесі, құндылық бағдарларын қалыптастыруға, табиғатқа жауапкершілікпен карауға бағытталған тұлғаны тәрбиелеу мен оқытудың, дамытудың үздіксіз процесі деп аталады [2].

Экологиялық тәрбиенің мақсаты балаларда экологиялық мәдениеттің бастапқы нысандарын тәрбиелеу, олардың табиғаттағы қарапайым қатынастарды түсінуі, қоршаған ортаның табиғи объектілерімен адамгершілік-эмоционалды өзара әрекеттің алғашқы практикалық дағдыларын қалыптастыру болып табылады [3].

Міндеттері: мектеп жасына дейінгі балаларға экологиялық тәрбие беру әдістерін қарастыру, экологиялық бағыттағы әрекет түрлері мен мектеп жасына дейінгі балаларға отбасында экологиялық тәрбие беру жүйесін сипаттау.

Әлемдегі экологиялық проблемалардың туындауы халықтың экологиялық санасын, табиғатты пайдалану мәдениетін қалыптастыру бойынша қарқынды ағарту жұмыстарын қажет етеді.

Бұл жұмыс үздіксіз білім беру жүйесінің бастапқы буыны – балабақшада басталады [4]. Мектепке дейінгі балалық шақ – адамның жеке басын қалыптастырудың бастапқы кезеңі, оның қоршаған әлемдегі құндылық бағдары.

Қоғамдық өмірдің барлық салаларын экологияландыру процесі әрбір жеке адамның экологиялық санасын, оның экологиялық мәдениетін қалыптастырудан басталады.

Қазір жас ұрпақтың экологиялық біліміне оның дамуының барлық кезеңдерінде, атап айтқанда, бастапқы кезеңіне қойылатын талаптар артып келеді.

Бұл процесте мектепке дейінгі ұйымдар ерекше рөл атқарады. Қазіргі уақытта балаларды тәрбиелеу мен дамытудың көптеген вариативті және балама бағдарламалары мектепке дейінгі ұйымдарда іске асыру үшін ұсынылады. Олар тәрбиешіге мектепке дейінгі білім беру алдында қойылған мәселелерді, атап айтқанда мектеп жасына дейінгі балаларға экологиялық тәрбие беру мәселелерін шешуге көмектеседі [5].

Мектеп жасына дейінгі балалардың экологиялық мәдениеті [5]:

- табиғатқа қызығушылық және оны қорғау мәселелері;
- табиғи объектілер туралы білім, оларды қорғау әдістері, тірі табиғатты қорғау;
- табиғатқа қатысты моральдық және эстетикалық сезімдер;
- табиғи ортаға қатысты экологиялық сауатты әрекет (ересектермен бірге);
- табиғи ортадағы тұлғаның іс-әрекеті мен мінез-құлқын анықтайтын мотивтер компоненттерімен айқындалады.

Тұлғаның сапасы ретінде экологиялық мәдениеттің негіздерін қалыптастыру:

- білімнің қалыптасуы және табиғатқа қарым-қатынасы, оның адам өмірі үшін маңызын;
- ойын арқылы зияткерлік және практикалық дағдыларды қалыптастыруды;
- экологиялық сипаттағы құндылық бағдарларын тәрбиелеуді;
- орынды мінез құлық пен іс-әрекетті қалыптастыруды;
- ойын барысында адамгершілік қарым-қатынас қабілетін қалыптастыруды; - қоршаған ортаны қорғау бойынша белсенді тәжірибелік іс-шараларға қатысуды қамтиды.

Осылайша, балалардың табиғатқа саналы түрде дұрыс қатынасы табиғатты сенсорлық қабылдауға, оған эмоционалды қатынасқа және жеке тіршілік иелерінің ерекшеліктері, өсуі мен дамуы, кейбір биоценоздар, тірі ағзалардың қоршаған орта факторларына бейімделу тәуелділігі, табиғи қауымдастықтар ішіндегі өзара байланыс туралы білімге негізделген. Мектеп жасына дейінгі балаларда өз өңірінің (қала, ауыл) қоршаған ортасына эмоционалды оң қарым-қатынас қалыптастыру, оның экологиялық проблемалары туралы хабардар болу деңгейін арттыру, туған өлкенің табиғи ресурстарына қамқорлық жасау, оларды ұтымды пайдалану және қалпына келтіру, сонымен бірге жана дәстүрді қолдау – қалдықтарды тиімді қайтадан пайдалану («пайдаланылған қалдықтарға екінші өмір сыйлау»).

Бақылаудың маңызы табиғи объектілерді сипап - сезу арқылы тану, оларды қабылдаудың әртүрлі нысандары – көру, есту, тактильді, иіс сезу және т. б. арқылы тану болып табылады.

Кіші жастағы балалармен үнемі табиғаттағы өзгерістерді: күн мен жаңбырды, мысық пен итті, мектепке дейінгі ұйымның ауласына ұшып келетін құстарды, әйнектегі жаңбыр тамшыларын бақылау ұсынылады. Ал ересек жаста түрлі ауа-райында аспанның түсі қалай өзгереді, бұлттардың пішінін, жануарларды, жәндіктер мен құстарды, өлі табиғат құбылыстарын бақылауға болады. Ағаштарды, бұталарды (жапырақтардың түсінің өзгеру уақыты, бүршіктердің пайда болуы), құстарды бір-бірімен (сыртқы түрі, дағдылары, жылы жаққа ұшып кететін және қыстайтын) салыстыру жүргізіледі. Бақылау, серуен, экскурсия балаларға ойлануға мүмкіндік береді. Оларда «неге?», «не үшін?», «неліктен?» деген сұрақтар туындайды.

Тәрбиеленушілердің қоршаған әлемді, табиғат құбылыстарын тануы тек бақылау арқылы ғана жүзеге асырылып қоймайды, сондай-ақ модельдеу әрекетінің де ықпалы зор болып келеді. Модель – бұл бір нәрсенің заттық, графикалық немесе әсерлі бейнесі. Мектеп жасына дейінгі балалармен түрлі модельдер құруға және қолдануға болады:

- табиғаттағы маусымдық өзгерістерді бақылау күнтізбесі;
- өсімдіктердің өсуі мен дамуын бақылау күнтізбесі;
- құстарды бақылау күнтізбесі.

Мектепке дейінгі ұйымның негізгі міндеті - баланың зерттеуге, жаңаны меңгеруге деген қызығушылығын қолдау және дамыту, бұл үшін қажетті жағдайлар жасау.

Әдебиеттер:

1. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты: ҚР Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығы.
2. Үлгілік оқу жоспарлары: ҚР Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 9 қыркүйектегі № 394 бұйрығы. – <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1200008275>
3. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы: ҚР Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 14 қазандағы №422 бұйрығы. – <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1600014235>
4. Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытуды дамыту моделі: Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 15 наурыздағы № 137 қаулысы. – <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/P2100000137>

Мамыр - Май 2023

USTAZ ENBEGI

Республикалық ғылыми-әдістемелік журналы Республиканский научно-методический журнал

Түркістан облысы, Кентау қаласы
МКҚК “Ер Төстік” балабақшасының меңгерушісі
Балкибекова Нагима Еркінбаевна

болады. Ойын мектеп жасына дейінгі мекемеде балаларды тәрбиелеу мен дамытудың басты құралы. Ойын мектеп жасына дейінгі балалардың ісәрекеті ретінде жетекші болады, онда мектепке дейінгі балалық шақтың барлық жаңа түрлері қалыптасады.

Пайдаланған әдебиет:

«Мектепке дейінгі педагогика». Р.Қ. Аралбаева.2012ж

**ТҮРКІСТАН ОБЛЫСЫ, КЕНТАУ ҚАЛАСЫ, ҚАРНАҚ АУЫЛЫ
ТҮРКІСТАН ОБЛЫСЫНЫҢ АДАМИ ӘЛЕУЕТТІ ДАМУЫ БАСҚАРМАСЫНЫҢ
КЕНТАУ ҚАЛАЛЫҚ АДАМИ ӘЛЕУЕТТІ ДАМУЫ БӨЛІМІНІҢ
«ЖАУҚАЗЫН-1» БӨБЕКЖАЙ-БАЛАБАҚШАСЫ
МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСПОРНЫ
«РАДУГА» МЕКТЕПАЛДЫ ДАЯРЛЫҚ ТОБЫ
ҚАЗАҚ ТІЛІ ПӘНІ МҰҒАЛІМІ:
ДЖАНАКОВА ДИЛОРАМ ПАРДАБАЙОВНА**

Тақырыбы: «Ойнайық та, Ойлайық»

Коммуникативтік дағдыларды меңгерту.

Максаты: Ойын арқылы кеңістікті бағдарлау, уақытты бағдарлау бойынша балалардың ой өрісін дамыту, айтылған сан бойынша заттарды санап шығу, танып атай білуге, әріптерді ажырата білу ұғымдарын кеңейту, дауысты және дауыссыз әріптерді тани білуге дағдыландыру. Жыл мезгілдерін, апта күндерін атап білу, логикалық ойлау қабілетін дамыту. Сөйлеу қабілетін, зейінін, ақыл ой белсенділігін, тез ойлауға, жылдам жауап беруге құлшылығын ояту. Алғырлыққа, тапқырлыққа тәрбиелеу.

Әдіс-тәсіл: түсіндіру, көрсету, сұрақ-жауап, түрлі-түсті қағаздар

Көрнекіліктер: Үлестірмелі материалдар, сандар, әріптер

Сабак барысы: Ұйымдастыру.

Балалар шеңбер жасап тұрады:

Кел балалар ортаға,

Үлкен шеңбер құрайық.

Қайырлы таң Алтын Күн,

Қайырлы таң Көк Аспан.

Қайырлы таң Жер Ана,

Қайырлы таң Қонақтар.

Біз ақылды баламыз,

Айтқан тілді аламыз.

Үлкендерге жол беріп,

Біз ақылды боламыз.

Мұғалім: Балалар маған мына сұрақтарға жауап беріңдерші.

-Бір жылда неше мезгіл бар? (4 мезгіл)

-Қазір жылдың қай мезгілі? (қыс мезгілі)

-Қыс мезгілі немен ерекшеленеді? (қарымен, аязымен, айналаның бәрі аппаққа айналады)

- Қыс мезгілінде неше ай бар? (3 ай желтоқсан, қаңтар, ақпан)

-Балалар бір аптада неше күн бар? (7 күн)

-Балалар маған апта күндерін айтып беріңдерші ? (дүйсенбі,сейсенбі,сәрсенбі,бейсенбі,жұма,сенбі,жексенбі)

Тосын сәт: есік қоңырауы соғылады

Мұғалім: Балалар есік қоңырауы соғылып жатыр кім екен көрейікші . Есіктен білім Ханшайымы кіріп келеді:

-Сәлеметсіңдерме балалар ! Мен сендерге білім патшалығы «Ойнайық та, Ойлайық» елінен қонақ болып келдім. Мен білім ханшайымымын. Сендерді көргеніме өте қуаныштымын. Мен сендерді өте ақылды, мейірімді, еңбекқор деп естідім. Мен сендерге арналған сыйлығым бар. Сыйлығымды алу үшін көп еңбектенулерің керек. Мен сендерді әр-түрлі тапсырмаларыммен сынағым келеді. Сендер менің тапсырмаларымды орындай аласыңдарма?

Балалар: Иә

Білім Ханшайымы: Олай болса бәріміз автобусқа отырып менің білім еліме саяхат жасайық кеттік балақайлар.

Мінеки менің еліме хош келдіңдер балалар ! Енді уақытты өткізбей тапсырмаларды орындауға кірісіңдер әр тапсырманың алдында хат бар сол хатта тапсырма шарттары айтылған Шарттарын білуге мұғалімдерің көмектеседі

1 тапсырма. Есептеу.

Шарты: мен үстел үстіне түрлі-түсті қағаздарға жазылған сандарды және түрлі түсті шеңбер болып қиылған қағаздарды қоямын.

Сендер түсіне және санына сәйкес қиылған шеңбер қағазды санап тиесілі болған сан үстіне орналастырасыңдар .

Балалар тапсырманы орындайды

2 тапсырма.Сықырлы әріптер

Шарты:Қолшатырға ілінген әріптерді бір бала шығып айналдырады балалар әріптерді ұстау арқылы қай әріп екенін, бұл әріптен басталатын сөздерді және де дауысты дыбыс па әлде дауыссыз дыбыс па соны табады

Білім Ханшайымы : Жарайсыңдар балалар сендер өте ақылды балалар екенсіңдер.

Мұғалім: Дұрыс айтасың білім Ханшайымы біздің балалар өте ақылды кел ендеше бәріміз бірге сергіту сәтін жасайық.

Сергіту сәті : «Көңілді күн»

3 тапсырма Тіл ұстарту жаттығуы

1. Ма-ма-ма бақшадағы- алма
2. Быз-быз-быз қып-қызыл- қарбыз
3. Дақ-дақ-дақ мұздай-балмұздақ
4. Ан-ан-ан ас атасы- нан
5. Ыс-ыс-ыс қаһарлы-кыс
6. Ар-ар-ар жапалақтап жауды-қар
7. Ша-ша-ша ортада жап жасыл-шырша
8. Ғы-ғы-ғы Ислам тепті-шаңғы
9. Ла-ла-ла соғамыз қардан- Аққала
10. Ар-ар-ар түрлі-түсті-шар

4 тапсырма Төлдерін тап

Шарты: Шеңбердегі үй жануарларының төлдерін тауып суреттерін өз тұстарына қыстыру.

5 тапсырма Суреттегі заттарға қарап сөйлем құрау және мезгілге қатысты тақпақтар айту

Балалар қыс мезгілі, қысқы ойындар, қыс мезгілінде киетін киімдер туралы айтады және қыс мезгілі туралы өлеңдер оқиды.

Мухаббат: Далада қар борайды,

Ақ мамыққа орайды.

Мұз болады қатады,

Жып-жылтыр боп жатады.

Имрон: Қар жауады оң жақтан,

Қар жауады сол жақтан.

Қар атысып ойнасақ,

Су өтеді қолғаптан.

Маматраим: Жауды міне қар аппақ,

Айналаның бәрі аппақ.

Жасырыпты жолдарды,

Тегістепті оларды.

Наима: Аралайды бақшаны,

Үзілмейді жақсы әні.

Гүлденеді бақшалар,

Жауса жаусын ақша қар.

Білім Ханшайымы: Жарайсыңдар балалар! Барлықтарыңа көңілім толып жақсы әсер алдым. Сендер өте ақылды зейінді балалар екесіңдер

Мұғалім: Иа біздің балалар өте ақылды. Ал енді біз өз балабақшамызға қайтайық Сау бол Білім Ханшайымы!

Қорытынды:

Мұғалім: Балалар сендерге бүгінгі біздің қызықты саяхатымыз ұнады ма?

Балалар: Иа

Мұғалім: Бізге кім қонаққа келді?

Балалар: Білім Ханшайымы?

Мұғалім: Біз қайда саяхатқа бардық?

Балалар: «Ойлайық та, Ойнайық» еліне саяхатқа бардық.

Мұғалім: Білім Ханшайымының қандай қызықты тапсырмалары естеріңде қалды?

Балалар: «Есептеу», «Төлдерін тап», «Сықырлы әріптер» тапсырмалары.

Мұғалім: Өте жақсы, осымен сабағымыз аяқталды Қош сау болыңдар! Көріскенше күн жақсы!

Балалар: Сау болыңыз!

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛ
РЕСПУБЛИКАНСКИЙ НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ
REPUBLICAN SCIENTIFIC METHODOLOGICAL JOURNAL

PEDAGOGIKALYQ ŞEBERLIK

ISSN: 2617-2682

2024

Моминова Фариза Шухратовна
«Жауқазын-1» бөбекжай бақшасының тәрбиешісі
Түркістан облысы, Кентау қаласы

МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ ТАНЫМ ҮРДІСІНІҢ ДАМУЫ

Мектепке дейінгі ұйымдарда білім сапасын арттыру аса маңызды мәселе, ол үшін жалпы және негізгі жағдайларды жақсарту басты міндет болып табылады.

Біріншіден, білім мен тәрбие беруге арналған дамытушы ортаны жабдықтау қажет десек, ол мектепке дейінгі кезеңнің өзіндік ерекшелігі мен құндылықтарын сақтайтын, баланың балалығына бағытталуы шарт.

Екіншіден, тәрбие мекемесінің басшысы мен тәрбиеші педагогтар қауымы кәсіби шеберліктерін үнемі шыңдап, білімін жетілдіруге жүйелі көңіл бөліп, ұжымның шығармашылық бағыт-бағдарын айқындап, оны жүзеге асыруға белсенділікпен ат салысуға және жағымды психологиялық ахуалдың тұрақтануына ықпал ету қажет. Сондай-ақ, отбасының сұранысы мен талап-тілектерін қанағаттандыру және білім мен тәрбиенің балаға берілген үрдісі жайында ата-анамен үнемі бірлескен ынтымақты негізде жұмыс істеу де өте маңызды.

Үшіншіден, балабақшада еңбек етуге толық жағдай жасалып, тәрбиелеу мен білім берудің технологияларын сауатты меңгеріп, жаңа педагогикалық әдіс-тәсілдер жүйесін кәсіби шеберлікпен игеріп, оны тәжірибеде пайдалануға шығармашылықпен үлес қосып отырса.

Баланы тәрбиелеу, дамыту және білім беру мәселелерінде отбасы мен балабақша ұжымының бірлескен өзара тығыз байланыста болуы.

Білім беру жүйесінің негізгі мақсаты – тұлғаны оқыту, тәрбиелеу, дамыту. Бұл мақсаттар өзара тығыз байланыста болғанда ғана нәтижелі болады. Баланы өмірге дайындау үшін дамытудың маңызы ерекше. Даму барысы:

1. Зердесін дамыту
2. Эмоциясы мен сезімдерін дамыту
3. Күрт қиыншылықтарға төтеп бере алуын дамыту
4. Өзіне-өзінің сенімділігін, өзін-өзі қабылдау, жақсы көруді дамыту
5. Танымдық үрдісін дамыту
6. Өзін-өзі алып жүре алуын, дербестігін дамыту
7. Өзін-өзі көрсете алуына, өзін-өзі жетілдіруге ынтымақтандыру [1, 33-35 б.].

А.Едігенова бойынша баланың бүкіл өмір бойында оның даму үрдісі жүреді. Даму үрдісінде баланың таным белсенділігі арта түседі. 6 жастағы балалар заттарды түсіне, түріне, көлеміне қарап ажырата бастап, олардың құрылысын, пайдалану тәсілдерін білгісі келеді. Күнделікті өмір барысында бала шындық дүниенің құбылыстары мен заттарын анықтай білуге, адам баласының жинақтаған бай тәжірибесін үйренуге талаптанады. Балалардың бір нәрсені құмартып білуге талаптануын таным ынтымақтандыру дейді. Балалар өте байқағыш, еліктегіш, әр нәрсеге үңіле қарайды, көп нәрселер оларды ойлатады.

Балалар әдетте өзіне түсініксіз оқиғалардың, құбылыстардың сырын білуге құмартады. Күн сайын олардың алдында жаңа сұрақтар туады. Сол сұрақтың жауабын олар ересектерден күтеді, өйткені, олардың түсінігінше, ересектердің білмейтіні болмайды. Мұндай ерекше сұрақтар балалардың ақыл-ой еңбегімен шұғылданудағы ниетін, ықыласын сипаттайды. Сондықтан ересек адамдар бала сұрағын жауапсыз қалдырмауға тырысқан жөн. Себебі сұрағына жауап ала алмаған бала келешекте сұрақ қояудан жасқаншақтайды және бұл баланы дүниені тануына кері әсер етуі әбден мүмкін [2, 132 б.].

В.С.Мухина бойынша мектеп жасына дейінгі және бастауыш мектеп жасындағы балаларда мінез-құлық мотивациясы: мінез-құлықтың саналы регуляциясы күшейеді, мотивтер мен қажеттіліктер көлемі ұлғаяды, рухани және материалды қажеттіліктер сферасы кеңейеді, қарым-қатынасқа деген қажеттілік, жетістікке жету, басқарушылыққа қажеттілік сияқты әлеуметтік қажеттіліктер нығая түседі. Көп білу, басқалардан жоғары болу, өзі жасай алу сияқты қарапайым қажеттіліктер пайда болады [1, 79 б.].

Т. Рибонның айтуынша, баланың шығармашылық қабілеті тәжірибелілігіне байланысты дамиды деп тұжырымдайды. Мектеп жасына дейінгі кезең – қиялдың тез дамитын уақыты [8]. Сондықтан қиялдың дамуын төрт ерекше кезеңдерге бөлуге болады (2 жастан 6-7 жасқа дейінгі аралықта):

1. Бірінші кезең баланың қабылдауының ерекшелігіне байланысты (бір заттан басқа бір затты көре бастауы);

2. Екінші кезең – қиялдың ойыншықтарды жандандыру күдіретінің байқалуы;
3. Үшінші кезең – ойындағы рөлдерге байланысты өзгеруі;
4. Төртінші кезең – бала қиялында өзіндік көркемдік шығармашылықтың басталуы (бейнелерді қайта құруы, жасауы).

О.М.Дьяченко мен А.И.Кирилованың тәжірибелік зерттеулерінде бала дамуында қиялдың екі түрі (сезімдік және танымдық) жүзеге асады. Танымдық қиялдың басты міндеті – ақиқат өмірдің белгілі бір түрде бейнеленуі. Сезімдік қиял, белгілі бір жағдайға байланысты қайшылық болғанда, баланың өзіндік «Мені» қалыптасқанда және оның құрастырудағы бір механизм болады. Е.Е.Кравцованың зерттеуінде қиялдың даму қызметінде үш түрлі компонентті бөліп көрсетті:

1. Көрнекілікке сүйену;
2. Өткен тәжірибесін қолдану;
3. Ерекше ішкі позицияны қолдану.

Осы үш компоненттің қолдануында халық ертегісінің айрықша орнын анықтап, зерттеуге мән берілді [1, 2, 5].

Мектеп жасына дейінгі кезеңде қиял – қоғамдық тәжірибені меңгерудегі алғышарттары болып келеді, өйткені балалар қоршаған ортаны, адамгершілікті, эстетикалық идеяларды өзіндік көзқараспен қабылдайды. Баланың қиялы ересектерге қарағанда әлсіз. Л.С.Выготскийдің тұжырымына сүйенсек, «Бала қиялының дамуы біртіндеп, шамасына қарай қабылдауынан басталады. Қиялда болатын барлық образдар, қаншама таңғажайып болып көрінгенмен де, баланың өмірден көрген-білгенінен негізделеді. Кейде бала өмірде кездескен кейбір жағдайларды өзіндік қабылдаумен түсіндіргенде, бізге үлкендерге күтпеген таңқаларлықтай болып естіледі».

С.Л.Рубинштейннің айтуынша «Қиял – бұл образдық форманы іске асыру, өзгеріске енгізу» деп түсіндіреді. Л.С. Выготский мен А.Н. Леонтьев қиялдың ерекшелігіне қарай оған арнайы психикалық процесс деп қарауға мән береді [4].

Атақты психолог Л.С. Выготский баланың қиялы біртіндеп өмір тәжірибесінің молаюына байланысты қалыптасады деген қорытындыға келеді.

Қазіргі кездегі психологтар мен педагогтар баланың жеке басының дамуындағы қиялдың маңыздылығының ең тиімді жолы шығармашылық жұмыста көрсету, үйрету, көркемдік әдебиетте нақтылау, өз бетінше жұмыс жасауына жағдай жасау, яғни, еркіндік беру керектігін айтады. Сонымен қиялдың дамуы төмендегідей үш компоненттен тұрады:

Бірінші дәрежеде қиял қоршаған болмыспен байланысты, дайын нәтижені ойластыруға мүмкіндік береді.

Екінші дәрежеде баланың өткен тәжірибесімен байланысты, бірақ сонда да заттық байланыстың рөлі бар.

Үшінші дәрежеде қиялдың дамуы балаға ақиқаттан қиялдың қозғалысының жоғарғы формасы – ой – пікірден оның іске асуына байланысты.

Сонымен, қорыта айтқанда, біздің тәжірибемізге негіз болған 5-6 жастағы балалардың құрастырған ертегілері мен қызықты әңгімелері ұйымдасқан түрде мағыналы, жүйелі, өз бетінше еркін жүргізілген жұмыс, қиялдың дұрыс дамуына апаратын көп жолдың бірі болды деп есептейміз. 6 жасар бала өз қиялында алуан түрлі жағдайлар құра алады және баланың өзі сонда әртүрлі жағынан көрінеді. Ойын барысында қалыптаса отырып, қиял басқа да іс-әрекет түрінде өте алады. Тілі және қиялы жақсы дамыған бала қызықты сюжетті тез арада жанынан ойлап шығара алады. Қиялдың үздіксіз жұмысы – баланың айналадағы әлемді танып-білуінің және игеруінің маңыздылығы, бұл жеке тәжірибе аумағынан шығудың әдісі [4, 41 б.].

Әдебиеттер:

1. Возрастная и педагогическая психология. - М.: МГУ, 1992.
2. Вопросы нравственного воспитания школьников. /Сборник статей: Изд-во Ленинградского Университета, 1960.
3. Выготский Л.С. Педагогическая психология. – М., 1991.
4. Выготский Л.С. Проблема возраста./ Собрание сочинений. – М., 1984.
5. Оклендер В. Окна в мир ребенка. / Руководства по детской психотерапии. – М., 1997.

БІЛІМ **АЙНАСЫ**

СЕРТИФИКАТ

Выдан
Юлдашовой Гулноз Маматкаримовне
за публикацию материала в журнале
республиканской научно-образовательной
газеты «Білім айнасы»

@BILIMAINASY

главный редактор газеты
«Білім айнасы»

Қ.Қатшабаев

Астана - 2023
зарегистрирован №15971

Astana - 2023

BILIM **AINASY**

Ақпан-Февраль

Түркістан облысы, Кентау қаласы МКҚК «Ер Төстік»
балабақшасының әдіскері, педагог-сарапшы
Бейсембаева Райхан Кенжебаевна

WWW.BILIMAINASY.KZ

сақиналарын кигізіп салып береді.- балалар, мен сендерге бірінші қалай жинау керек екенін көрсетемін. Пирамиданы жинамас бұрын ең үлкенінен кішісіне қарай жинаймыз. Мен пирамиданы жинау үшін сақиналарды пайдаландым. Бірақ сендер сақинаның орнына қыз баланың шашына тағатын жұмсақ резенкелерді пайдаланасыздар, жарайма? (балалардың жұмысы)

Сергіту сәті: «Бала, бала, балақан» (музыка әуенімен қимыл-қозғалыс жасау)

Пілдің баласы:-тамаша, сендер пирамиданы әдемі жасап шығардыңдар, сендерге көп-көп рахмет айтамын. –Менің қарным ашқан сияқты.

Тәрбиеші:-балалар, пілдің баласының қарны ашқан сияқты, ол жемістерді жегенді ұнатады екен, қане жемістерді беріп тамақтандырайық.

Ойын: «Бұл не?»

Пілдің баласы:-Рахмет балақайлар, сендермен бүгінгі өткізген күндерім өте тамаша болды. Қарным тойды, менің қайтатын уақытым болды. Өйткені менің анаміздеп қалар, жақсы сау болыңыздар.

Тәрбиеші: -Міне балалар шынымен бүгінгі күніміз жақсы өтті, сендерге көп-көп рахметімді айтамын. Жарайсыңдар.

Государственное коммунальное казенное
предприятие Ясли-сад «Жауказын-1»
отдела развития человеческого потенциала
города Кентау управления развития
человеческого потенциала
Туркестанской области
предшкольная группа «Радуга» воспитатель
Юлдашова Гулноз Маматкаримовна

«Математическое путешествие со сказочными героями»

Конспект итогового мероприятия по образовательной деятельности

Образовательная область «Познание (ФЭМП)» в подготовительной группе Радуга.

Цель: Обобщение представлений и умений по формированию элементарных математических представлений полученных в течение учебного года

Задачи:

Образовательные:

- закрепить с детьми количественный и порядковый счет в пределах 10, находить соседей цифры;
- закрепить знание геометрических фигур;
- закрепить знание о временах года, последовательность дней недели, частей суток.
- закрепить умение соотносить количество предметов с числом его обозначающим.
- закрепить умение решать простые арифметические задачи.

Развивающие:

- Развивать логическое мышление воспитанников с помощью решения логических задач.

Воспитывающие:

- Воспитывать самостоятельность, умение понимать учебную задачу и выполнять её самостоятельно.
- Воспитывать интерес к математическим занятиям.

Демонстрационный материал: картинки цветные: Лунтик, Русалка, ведьма Урсула, Крош, Еж, Цыпа, Кот Леопольд, Мышки, геомет фигуры: треугольник, прямоугольник, круг-2 шт, квадрат-2 шт, Овал-4 шт, полоски 3шт с линиями, рыбки 10 шт разного цвета

Раздаточный материал: на д/игра «Назови соседей» на закрепление соседних чисел, «Назови неделю» - закрепление временных понятий и названий дней недели набор цифр от 1 до 10; лист с 2 полосками, бумажные конфеты – 10 шт.

Словарная работа: треугольник, прямоугольник, круг, квадрат, овал, прибавить, получится, равно, количество, цифра.

Ход ОД.

1. Вводная часть

Организационная часть

Подойди ко мне дружок,

Соберемся все в кружок

Дружно за руки возьмемся

И друг другу улыбнемся.

Я твой друг, и ты мой друг

Вместе мы веселый, дружный круг.

Воспитатель. Ребята, с каким вы сегодня настроением пришли в детский сад?

Дети. с хорошим

Воспитатель. Я бы хотела, чтобы после занятия у вас стало отличное настроение.

- Вы любите сказки?

Дети. да

Основная часть

Воспитатель. Сегодня мы с вами отправимся в математическое путешествие. И мы встретимся со сказочными героями. Они также, как и вы ходят в детский сад. И им дали задание, но они затрудняются их выполнить. И просят помощи у вас. Поможем?

Дети. да

Воспитатель. Но, чтобы узнать из какого мультфильма этот сказочный герой, мы должны с вами угадать песню. Слушаем первую песню. Знакома вам песня?

(Звучит песня из мультика Лунтик и его друзья)

Дети. Лунтик

Воспитатель. Правильно, ребята это песня из мультфильма Лунтик. А вот и он.

- Ребята, а где живет Лунтик? где он родился?

Дети. на луне.

Воспитатель. А как добраться на Луну? на чем?

Дети. на ракете

Воспитатель. И Лунтику дали задание построить ракету. Поможем? Подходим к доске, ребята.

- Посмотрите, вот такую ракету нужно построить. Из чего она состоит ребята?

Дети. из геомет. фигур

Воспитатель. Правильно из геомет. фигур, назовите их

- Сардор, это какая геометр. фигура? (и.т.д.)

- Давайте подойдем к столу и сделаем такую же ракету.

- Возьмите по одной геометрической фигуре и построим ракету как на доске.

(выкладывание ракеты)

- Проверьте, у нас ракета получилась как на доске?

(проверяют дети)

Воспитатель. Но, чтобы наша ракета взлетела, нам нужно ответить на вопросы, которые находятся на звездах.

- Мухаббат найди звезду с цифрой 1

- Какое сейчас время года?

Севинч найди звезду с цифрой 2

- Какое время года наступит после весны?

Найма найди звезду с цифрой 3

- Сколько месяцев длится весна?

Имрон найди звезду с цифрой 4

- Сколько дней в неделе?

Ислон найди звезду с цифрой 5

- Давайте назовем дни недели?

Шахина, найди звезду с цифрой 6

-А сколько звезд на небе?

Дети. Много

-Правильно ребята. С заданием Лунтика мы справились, и он нас благодарит.

Слушаем следующую песню (Звучит песня из мультфильма Русалка)

Дети. Русалка

Воспитатель. Правильно, ребята. Посмотрите на доску ..какая она красивая. Она тоже пришла к нам в гости. *(выставление картинки Русалки на мольберт)*

- Ребята, а у Русалки к нам следующее задание. Подойдите ко мне..

-Русалочка готова плыть на бал во дворец к своему папе королю Тритону, но в море живет злая колдунья Урсула. Посмотрите...какая она.. И она может Русалочку обидеть. Поможет Русалочке добраться

Дети. Да

Воспитатель. - Выплыла Русалочка из дома, а перед ней 3 ручейка. Задумалась, по какому ей плыть, чтобы поскорее добраться. Скажите, ребята, а на какие линии похожи эти ручейки?

Дети. Прямая, кривая, ломанная. Как вы думаете, по какому ручейку Русалочка быстрее доплывёт до дворца?

Дети. По прямой

Воспитатель. Правильно, давайте по очереди за мной пройдите по этому пути. Приплыла Русалочка к дворцу, а там ее встречают рыбки.

-Предлагаю посчитать, сколько рыбок? (счет до 10)

Воспитатель. Правильно их 10.

- А какие они по размеру?

Дети. Разные (большие и маленькие)

Воспитатель. Правильно. Давайте наших рыбок построим в порядке возрастания ...от самой маленькой и до самой большой. (по очереди дети выстраивают)

-Мы все рыбки с вами выстроили, скажите ребята.. какие они по цвету?

Дети. разные

Воспитатель. Правильно, ребята.

-Дилана скажи мне, пожалуйста рыбка желтого цвета какая по счету?

(опрос нескольких детей) С заданием Русалочки, мы тоже справились. Русалочка вас благодарит.

Слушаем следующую песню (Звучит песня из мультфильма Смешарики)

Дети. Смешарики

Воспитатель. Правильно, это песня из мультфильма «Смешарики». И к нам на занятие пришли гости. Кто это?

Дети. Крош и Ежик

Воспитатель. Да Крош и Ежик и они нам предлагают нам с вами отдохнуть.

-Отдохнем?

Дети. да

Воспитатель. Проходим на нашу цветочную поляну и становимся возле цветков.

Физминутка

Потрудились – отдохнем.

Встанем, глубоко вздохнем.

Руки в стороны, вперед,

Влево, вправо поворот.

Три наклона, прямо встать,

Руки вниз и вверх поднять.

Руки плавно опустили,

Всем улыбки подарили.

В.Отдохнули.

Дети. Дааа

Слушаем следующую песню (Звучит песня из мультфильма Буратино)

Дети. Буратино

Воспитатель. Да правильно...Это песня из мультфильма Буратино. К нам на занятие пришел только 1 герой из этого мультфильма. Кто это?

Дети. Буратино

Воспитатель. Правильно, ребята. Чтобы выполнить задание Буратино нам нужно сесть за столы.

Случай странный, случай редкий!

Цифры в ссоре! Вот те на!

Со своей стоять соседкой, не желает ни одна!

Цифры нужно померить

И их строй восстановить.

Воспитатель. Ребята, наши цифры надо выстроить в порядке от 1 до 10.

-Сардор выполни это задание на доске.

-Вы, ребята на верхней строке ваших карточек строите счет от 1 до 10

(дети выполняют за столами... индивид. подход)

Воспитатель. Ребята, давайте проверим, Сардор правильно выполнил задание? (хоров. повторение)

-Проверьте у себя. у вас также?

Воспитатель. Ребята, следующее задание от Буратино

-назовите мне соседей числа 5, 7, 10

-а теперь назовите мне число, которое больше 3 на 1

-а теперь назовите мне число, которое меньше 6 на 1

-С заданием Буратино вы тоже справились.

Воспитатель. Но чтобы приступить к след заданию, отодвиньте пожалуйста свои цифры на край стола.

Слушаем следующую песню (Звучит песня из мультфильма Кот Леопольд)

Дети. Кот Леопольд

Воспитатель. А кто вспомнит, какие слова часто говорил Кот Леопольд?

Дети. Давайте жить дружно!

Воспитатель. Ребята, давайте жить дружно. А кому говорил кот эти слова?

Дети. Мышкам.

Воспитатель. А вот и наши мышки. (показ картинки)

Кот Леопольд приготовил вам след. задание: Решить задачу.

В. Наимажу л выйди пожалуйста к доске выполни это задание на доске. А вы ребята на столах.

Воспитатель. Перед вами на столах есть тарелки.

Слушаем задачу: Леопольд решил угостить мышей конфетами. Одной мыши он дал 4 конфеты. Берем 4 конфеты и выкладываем на столах. А другой мыши он дал 3 конфеты. Ребята, скажите сколько конфет раздал кот?

Дети. 7

Воспитатель. А как вы это узнали?

$4+3=7$

Воспитатель. Правильно. И так кот Леопольд мышкам раздал 7 конфет.

-Молодцы ребята, с заданиями наших сказочных героев вы справились. Теперь давайте, вернемся на нашу цветочную поляну.

Заключительная часть

-Ребята, с какими сказочными героями мы сегодня встречались?

Дети...

Воспитатель. А из чего состояла наша ракета?

Дети. из геометрических фигур

Воспитатель. Правильно из геом. фигур. А по какой дорожке мы помогли добраться Русалочке до дворца.

Дети. по прямой.

Воспитатель. По прямой линии. Правильно

-Тимур, скажи какое задание тебе понравилось больше всего?

-А тебе Ислон?

Воспитатель. Сказочные герои благодарят вас за помощь. И они хотят вам подарить настольную игру. Это Вам ребята.

Дети. СПАСИБО,

БІЛІМ АЙНАСЫ

СЕРТИФИКАТ

Республикалық ғылыми-танымдық "БІЛІМ АЙНАСЫ"
журналында материалы жарияланғаны үшін

Маматрайм Интизор Абдашимқызына
берілді

@BILIMAINASY

"Білім айнасы" газетінің
Бас редакторы _____

Қ.Қатшабаев

Астана - 2023

№15972

Astana - 2023

BILIM **AINASY**

Ақпан-Февраль

Түркістан облысы, Кентау қаласы МКҚК «Ер Төстік»
балабақшасының әдіскері, педагог-сарапшы
Бейсембаева Райхан Кенжебаевна

WWW.BILIMAINASY.KZ

Түркістан облысы, Кентау қаласының
адами әлеуетті дамыту бөлімінің
МКҚК «Жауқазын-1» бөбекжай-балабақшасы
«Байтерек» ортаңғы тобы тәрбиеші
Маматрайм Интизор Абдашимқызы

Жануарлар әлемі

Мақсаты:

1. Дамытушылық: Жануарлар туралы білімдерін кеңейту.

1. Үй және жабайы жануарларының атын дұрыс айта білуге, ажыратуға үйрету.

2. Үй жануарлары мен жабайы жануарлар туралы білімдерін толықтыру. Жануарлардың табиғаттағы рөлі мен маңызы туралы және неліктен үй жануарлары және жабайы жануарлар деп аталатыны жөнінде түсінік беру.

3. Жабайы жануарлардың тіршілігі туралы, үй жануарларының адам өміріне пайдасын, тұрмысқа қажеттілігін түсіндіру. Тілін, сөздік қорын дамыту.

Тәрбиелік: Жан - жануарларға деген сүйіспеншілік сезімдерін арттырып, оларға қамқорлықпен қарауға тәрбиелеу.

Көрнекіліктер, құрал жабдықтар: Үй және жабайы жануарлардың суреттері, таратпалы (үлестірмелі) суреттер, сиқырлы сандық,

Әдіс - тәсілдер: Сұрақ – жауап, ойын, тақпақтар, жұмбақтар, шаттық шеңбері.

Тәрбиеші: Сәлеметсіңдерме балалар ?

Күніміз ашық болсын,

Заманымыз тыныш болсын.

Ауамыз таза болсын,

Жан - жануар, адамзат аман болсын.

Алақанды ашайық,

Күннің нұрын салайық.

Таза ауаныда салайық,

Жүректің мейірімін де салайық,

Бір бірімізге таратайық

Тәрбиеші: Балалар, бүгінгі күніміз өте жақсы күн болып басталды. Шанамен зырлап желетін, шаңғы, коньки тебетін. Аққала жасап ойнайтын, қай мезгіл - деп ойлайсыңдар? Ал, балалар айтыңдаршы қай жыл мезгілінде болады?

Балалар: Қыс мезгілі.

Тәрбиеші: Қыста қандай ерекшеліктер болады?

Балалар: Қар жауады, күн суық болады, аяз болады.

Тәрбиеші: Қыс мезгілінде неше ай бар?

Балалар: Үш ай бар, Желтоқсан, қаңтар, ақпан.

Тәрбиеші: Өте жақсы. Жарайсыңдар! - Балалар, бүгінгі оқу қызметіміздің тақырыбы: «Жануарлар әлемі». Қандай жануарларды білеміз еске түсірейікші. нелердің суретін көріп тұрсыңдар?

Балалар: Қой, түйе, сиыр, аю, қоян, түлкі, жылқы, қасқыр, арыстан т. б

Тәрбиеші: - Жануарлар екіге бөлінеді. Үй жануарлары, жабайы жануарлар. -Қолда ұстайтын, адамдар қамқорлық жасайтын жануарлар үй жануарлары деп аталады. Үй жануарын атайықшы?

Балалар: Қой, сиыр, жылқы, түйе.

Тәрбиеші: Үй жануарларының адамға тигізетін қандай пайдасы бар?

Үй жануарларының пайдасы өте көп. Сиырдың сүтін ішеміз, қаймақ, айран жасаймыз, етін жейміз. Жылқы мінсек көлік, сойса ет. Қойдың, ешкінің жүнінен киім тоқиды.

Иә дұрыс айтасыңдар, олардың пайдасы өте көп, үстіміздегі киім - кешек, ішіп - жеп отырған азығымызды, барлығын біз үй жануарларынан аламыз. Ал даллада, орманда тіршілік ететін

жануарларды жабайы жануарлар дейміз. Олардың түрлері өте көп. Жабайы жануарларды атаңдаршы?

Балалар: Аю, қасқыр, қоян, түлкі, арыстан. т.б

Тәрбиеші: Жарайсындар, балалар өте дұрыс айтасындар. Балалар, бір әдемі әуен естілетін сияқты Ғажайып сәт: (Ортаға әуенмен сандық кіргізіледі)

Тәрбиеші: Балалар, бұл не болды екен? Мен ашып көрейін, ішінде не бар екен? (сандықтың аузын ашқанда бір жағымды әуен естіледі) Бұл не сандық, жәй сандық емес, сиқырлы сандық болды ғой.

Бұл сандық ғажайып елден келіпті. әңгімелесіп отырғанымыз - ды біліп тапсырмалар әкеліпті.
1 - тапсырма: Дидактикалық ойын: «Адасқан жануарлар» Дидактикалық ойын: «Адасқан жануарлар»

Мақсаты: Үй жануарлары мен жабайы жануарларды ажыратып, өз мекендерін табуға үйрету. Жылдамдыққа, ептілікке үйрету. Көрнекіліктер: Үй жануарлары мен жабайы жануарлардың суреттері.

Шарты: Зообакта араласып кеткен үй жануарлары мен жабайы жануарлардың өз үйлерін тауып берейік. Үй жануарларын - қораға, Жабайы жануарларды - орманға

Тәрбиеші: Өте жақсы. Балалар енді кәнеки барлығымыз біргелікте «Мысықпен тышқан» ойынын ойнайық.

Тәрбиеші: Тапсырманы жалғастырайық балалар

2 - тапсырма: Такпақтар айту.

Даулет: Құлыншак, құлыншак,

Шапқылайсын даламен.

Дос болсайшы құлыншак,

Мен сияқты баламен.

Маржона: Түлкі деген қу ғой,

Жүрген жері ду ғой.

Жатып алып жағада,

Іздегені ду ғой

Амина: Ақ қоян - ау, ақ қоян,

Ұзын құлақ сақ қоян.

Қаша берсең орманға.

Қорқағым- деп ат қоям»

Интизор: Қорбандаған аюдың

Құлшынайы көп екен

Теріп-теріп алайық

Қалтамызға салайық

3 - тапсырманы ашып көрейік. Үй жануарлары: Түйенің, Сиырдың, Жылқының, Қойдың,

Ешкінің төлдерін ата? Жабайы жануарлар: аюдың, қасқырдың, түлкінің, қоянның балаларын ата?

Сергіту сәті:

Ал балалар тұрайық, Сергіп бәріміз алайық.

Қойдың жүрісін салайық,

Қояндарша секіріп,

Аюша біз қорбандап.

Түйеше ше біз маң - маң басып,

Бір тынығып алайық.

4 - тапсырма: Дидактикалық ойын: «Дауысынан таны»

Дидактикалық ойын: «Дауысынан таны»

Шарты: Үнтаспадағы жануарлардың дауысынан қай жануар екенін табады.

Тәрбиеші: Жарайсындар, балалар!

Есік тоқылдап қонақ кіріп келді.

Тәрбиеші: Сәлеметсіңбі қоян қайдан келіп қалдың?

Қоян: Мен суықта жаурап қалдым адасып сол жерге келдім маған көмектесіңдерші, қарнымда аш.

Тәрбиеші: Балалар қоянға көмектесемізбе кәнеки біз біргелікте сәбздің суретін жапыстырып берейік. Балалар қуанып қоянға сәбіз жасап берді. Қоян да қуанып балаларға рыза болып рахмет айтты

Қорытынды:

Тәрбиеші: Балалар, бүгінгі оқу қызметіміз сендерге ұнады ма?

- Қандай жануарларымен таныстық?

- Үй жануарларына не жатады? Неге үй жануары деп аталады?

- Ал жабайы жануарларға не жатады? Олар қайда тіршілік етеді?

- Үй жануарларының қандай пайдасы бар? –

- Үй жануарларының төлдерін және жабайы жануарлардың балаларын қалай атаймыз?

- Балалар, бүгінгі оқу қызметіне бәрлерің өте жақсы қатыстындар. Ғажайып сандықтың барлық тапсырмаларын орындадыңдар. Жақсы қатысқандарың үшін барлықтарыңа смайлик.

Түркістан облысы, Сайрам ауданы
№63Қ.Сәтбаев атындағы жалпы орта мектебінің
бастауыш сынып мұғалімі
Сарманова Дилфуза Ахмадалиевна

Бастауыш сыныпта заманауи әдіс-тәсілдерді тиімді пайдалану

Егеменді еліміздің өсіп келе жатқан ұрпағын ойлы да іскер, өзіне – өзі сенімді, интеллектуалдық деңгейі биік азамат етіп тәрбиелеуде мектептің алатын орны ерекше. Бастауыш саты – білім, дағды, іскерліктің қалыптасуының бастамасы болып табылады. Біздің міндетіміз – жеке тұлғаны дамытып, білімге деген сенімін нығайту, оқуға қызығушылығын оятып, ынтасын арттыру.

Қазіргі заманғы ғылыми – техникалық үрдістің қарқыны білім беру жүйесінің алдына үлкен мақсаттар мен жаңа міндеттер жүктейді. Жас ұрпақты жан – жақты жетілген, ақыл – парасатты, ой – өрісі биік, бәсекеге қабілетті азамат етіп тәрбиелеу – қоғамымыздың ең өзекті мәселесі. Бұл әр мұғалімнің шығармашылық ізденіспен жанаша істеуін қажет етеді.

Білім негізі мектеп қабырғасынан басталатыны белгілі. Мектеп оқушысы не нәрсені болса да білуге құмар, қолымен ұстап, көзбен көргенді ұнатады. Зейіндері тұрақсыз болғандықтан бір сарынды оқудан тез жалығады. Сондықтан оқу мазмұны мен тәрбие әдістерін жаңарту бағытында оқушыларға сапалы білім мен саналы тәрбие беру үшін жан – жақты іздене отыру керек.

Білім беру саласындағы бүгінгі басты міндеттерінің бірі – оқушыларға терең білім беру. Ал, оның негізі жалпы білім беретін мектептердің оқыту үрдісін жақсартуға білім саласына жаңа технологияларды енгізу болып табылады. Оқу – тәрбие үрдісіне жаңа инновациялық әдіс тәсілдерді енгізу оқушылардың білімге деген қызығушылығын, талпынысын арттырып өз бетімен ізденуге шығармашылық еңбек етуге жол салады. Пәндерді оқытуда тиімді әдіс – тәсілдерді пайдалана отырып, сабақты қызықты да тартымды өткізу мұғалімнің шеберлігіне байланысты екені баршамызға мәлім. Ол бүгінгі білім беру кеңістігіндегі ауадай қажет жанару оқытушының қажымас ізденімпаздығы мен шығармашылық жемісімен келмек. Сондықтан да әрбір оқушының қабілетіне қарай білім беруді, оны дербестікке, ізденімпаздыққа, шығармашылыққа тәрбиелеуді жүзеге асыратын жаңартылған педагогикалық технологияны меңгеруге үлкен бетбұрыс жасалуы қажет. Өйткені мемлекеттік білім стандарты деңгейінде оқу үрдісін ұйымдастыру жаңа педагогикалық технологияны ендіруді міндеттейді. Білім, дағды, іскерліктің қалыптасуының

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛ
РЕСПУБЛИКАНСКИЙ НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ
REPUBLICAN SCIENTIFIC METHODOLOGICAL JOURNAL

PEDAGOGIKALYQ ŞEBERLIK

ISSN: 2617-2682

2024

Абдираймова Динора Амирхановна
«Жауқазын» бөбекжай бақшасының тәрбиешісі
Түркістан облысы, Кентау қаласы

ОЙЫН АРҚЫЛЫ БАЛАНЫ ОҚИТУ ЖӘНЕ ТӘРБИЕЛЕУ

Кенестік педагог А.С.Макаренко «Баланың ойынға деген құмарлығы бар, сол құмарлықты санағаттандыра білуіміз керек. Ойнау үшін тек қана уақытты бөліп қана қоймай, сонымен бірге баланың барлық өміріне ойынды бере және сіңіре білуіміз қажет. Оның барлық өмірі ойыннан тұрады» деген пікірін өз еңбектерінде атап өткен.

Ойын – балалар үшін күрделі әрекет, ол білімді, ақылды ұйымдастыруды қажет етеді. Ал білімді бала қайдан алады? Оған бала ойын арқылы өзі үйренеді, үлкендер де үйретуге тиіс. Ойынның өз мақсаты, жоспары, арнайы заттары, т.б. көптеген ерекшеліктері болады.

Ойын – балалардың негізгі іс – әрекетінің бір түрі. Ойын арқылы бала өмірден көптеген мәліметтер алады, өзінің психологиялық ерекшеліктерін қалыптастырады, яғни ойын арқылы бала білім алады. Бала зейіні қажет ететін, әдейілеп ұйымдастырылған ойындар оның ақлын, дүниетанымын кеңейтеді, мінез – құлқын, ерік – жігерін қалыптастырады. Аса ірі психологтардың айтуы бойынша, бала ойын үстінде қандай болса, өскенде еңбекте де сондай болады. Ойын – адамның өмір танымының алғашқы қадамы. Жас сәбидің өмірі, қоршаған ортаны танып, еңбекке қатынасы, психологиялық ерекшеліктері ойын үстінде қалыптасады. Балалар ойын барысында өздерін еркін сезінеді, ізденімпаздық, тапқырлық әрекеті (сезіну, қабылдау, ойлау, зейін қою, ерік арқылы байқалады.) Түрлі психологиялық сезім әрекетіне сүнгиді. Ойын үстінде бала бейнебір өмірдің өзіндегідей қуаныш пен реніш сезімінде болады.

Балаға таңдалған білім баланың ақылына лайықтап, талабын шабыттандыратындай, ойын оятарлық іскерлігін дамытарлықтай, бастаған істің нәтижесіне жетуге тырысарлықтай нәрлі болуы керек.

Халық өзінің қоршаған дүниенің қыры мен сыры егжей-тегжейлі білуді баланың санасына ойын арқылы жастайынан сіңіре білуді көздеген. Ойын бала табиғатымен егіз. Өйткені бала ойынсыз өспек емес, жан-жақты дамымақ емес. Мектепалды даярлық тобында балаларға ойын арқылы сабақтың сапасын арттыруға толық мүмкіншілік бар.

Ойын арқылы бала түрлі логикалық жаттығуларды орындауға төселеді. Бұл жөнінде белгілі психолог – ғалым А.А.Люблинская «Зейін баланың белсенді әрекетінде туындап қана қоймай, олардың жақсы ұйымдастырылған іс – әрекетінде. Бәрінен бұрын олардың ой еңбегінде де қолдау табатынын айтады».

Мектеп жасына дейінгі баланы дамытатын, өсіретін, әрі тәрбиелейтін де негізгі іс – әрекет ойын. Ойын арқылы бала қоршаған ортамен, адаммен, олардың еңбегімен, қарым – қатынасымен танысады. Ойын арқылы олардың ой-өрісі дамиды. Ойын үстінде балалар әртүрлі рөлде жолдастарымен қарым – қатынас жасауға, ойын үстінде ойлана отырып жауап беруге, қиялдауға, елестетуге қабілеттері қалыптасады. Сөздік ойындары балалардың ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамытады. Ойыншықтарды пайдалана білуге үйренеді.

Арнайы ойын ұйымдастырылған оқу іс – әрекетінің мазмұнына қарай танымдық, дамытушы ойындарды, тапсырмаларды қолдану, балаларды заттарды бір – бірімен салыстыруға, оларды қасиетіне қарай ажыратуға және оны танып білуге үйретеді. Сөйтіп бала топтағы жасына сәйкес бағдарламалық міндетті меңгереді.

Ойын ұйымдастыруда балаларға жетекші бола отырып, ойнай білуге, ойын ережесін сақтауға, әрі оларды ойната отырып ойлануға бағыттайды, заттың атын немесе қасиетін есінде сақтап қалуға жол ашады, ойынға қызықтыра отырып зейінін, қиялын дамытады. Заттармен ойналатын ойындар: «Ғажайып қапшық», «Қай ағаштың жапырағы?» т.б.

Үстел үсті ойындарды ұйымдастыруда домино, лото, суреттер қолданады. Мысалы: «Суретті құрастыр», «Қандай затқа ұқсайды», «Бір сөзбен ата», «4-не артық?» т.б.

Ойындарды қарапайым математикалық ұғымды қалыптастыру сабағында пайдалану балалардың алған білімін күнделікті өмірімен ұштастыруға қолайлы. Ойын сабақтың мазмұнын байыта балалардың қиялдарын қозғап, зейіндерін кеңейте түседі. «Санамақ», «Он саусақ» өлеңдерін жаттатып, мазмұнын түсіндіру арқылы балалардың тілін ұстартып, логикалық ой – жүйелерін қалыптастыруға болады. Балалардың белсенділігін арттыра түсу мақсатында әрбір сабақты түрлендіріп өткізу орынды.

Ойындарды үнемі пайдалану арқылы балалардың ауызша есептеуге жаттығуына логикалық ой-жүйелерін жетілдіруге, түсінуге толық мүмкіншілік бар. Олардың қатарына халық ойындарын жатқызуға болады. Атап айтқанда, «Қай қолымда?», «Қанша тұяқ?», «Неше жапырақ?» т.б.

Ойын баланың алдынан өмірдің есігін ашып, оның шығармашылық қабілетін оятып, бүкіл өміріне ұштаса береді. Сонымен қатар, ойын – тынысы кең, ойдан-ойға жетелейтін қиялымен қанат бітіретін осындай гажайып нәрсе ақыл-ой жетекшісі, денсаулық кепілі, өмір тынысы.

Балалардың ой-өрісін дамытатын «**Санамақ**» ойыны. Оның басты ерекшелігі баланың ойлау қабілетін жетілдіру. Атау ұйқастарын санау арқылы бала сан үйренеді, санға аты ұйқас заттарды танып біледі.

Бір дегенім – білеу,
Екі дегенім – егеу,
Үш дегенім – үкі,
Төрт дегенім – төсек, т.б.

Балалардың ой белсенділігін, саналы ойлана білуін дамыту, жетілдіру – тәрбиешінің негізгі міндеті. Ойын баланың ойлау қабілеті мен сөздік қорын дамытуға, дағды мен шеберлікті меңгеруге, қиындықты жеңуге, төзімділікке баулиды.

Балалардың ойлау қабілетін дамытуға сөзжұмбақ, ребус, «Ұйқасын тап» ойындарының әсері мол. Мысалы, «Ұйқасын тап» ойыны арқылы баланың білсем деген ұтымы артып, қызығып, белсенділігі танылады.

1. Өзінше ноян,
Қорқақ кім? (қоян)

2. Тұмсығымен шымшып,
Құрт тереді ... (шымшық)

3. Баға алмас түлкі,
Үсті тікен (кірпі)

4. Өңеші кең таңдайын,
Дәнге тосты ... (комбайын)

Қазақтың ұлттық ойындарын қолдану. Мысалы, «Сақина салу», «Ақсүйек» т.б. Ребустар шешудің баланың ой ұшқырлығын дамытуға әсері мол. Баланы ұшқыр ойға, тапқырлыққа жетелейтін жұмбақтарды әр сабақ сайын жүйелі пайдалану керек. Сабақта балаларға жұмбақтарды жатқа айтқызудың өзі тілін жаттықтырады.

Қызығушылықты туғызу үшін ойын түрлерін пайдаланудың орны бөлек. Тиімді қолданылатын ойын түрлері тәрбиешінің түсіндіріп отырған материалын балалардың зор ынтамен тындап, берік меңгеруіне көмектеседі. Ойын – балалар әрекетінің негізгі түрі, сондықтан ол бала өмірінде тәрбие мен білім берудің шешуші шарты болып табылады. Бала өзін қоршаған органы, адамдар арасындағы қарым – қатынасты білуі мен сезінуі ойын негізінде жүзеге асады.

1. Ойынның мақсаты нақты қойылып, керекті көрнекіліктер мен материалдар күнілгері дайындалып, оңтайлы жерге қойылуы керек.

2. Ойынға кірісер алдында оның жүргізілу тәртібі балаларға әбден түсіндірілгені жөн.

Ойынға топтағы балалардың түгел қатысуын қамтамасыз ету керек.

Ойынның барысында тәрбиеші балалардың түгел қатысуын қадағалаумен қатар, олардың ойын үстінде шешім қабылдай білуіне, ойлана білуіне жетелеуі керек.

Ойын түрлерінің ұйымдастырылған тақырыбы мен мазмұнына неғұрлым сәйкес алынса оның танымдық, тәрбиелік маңызы да арта түседі. Оны тиімді пайдалану сабақтың әсерлігін, тартымдылығын күшейтеді, балалардың сабаққа ынтасы мен қызығушылығын арттырады.

Ғұлама ғалым ағартушы Ахмет Байтұрсынұлы: «Басқадан кем болмас үшін біз білімді, бай һәм күшті болуымыз керек. Күшті болуға бірлік керек. Осы керектердің жолында жұмыс істеу керек» деген дезерделі ұрпақ тәрбиелеу. Балаларды мейірімділікке, әділеттілікке, әдептілікке тәрбиелеу.

года на территории Казахстана предполагается циркуляция вирусов гриппа А(Н1N1), А(Н3N2) и гриппа типа В, а также других негриппозных респираторных вирусов. Единственно надежным методом профилактики гриппа является вакцинация населения. Острая респираторная вирусная инфекция и грипп – это самые распространенные болезни дыхательных путей, вызываемые вирусами, передающимися воздушно-капельным путем от больного человека. Особо нужно отметить, что при первых же признаках необходимо незамедлительно обращаться за квалифицированной медицинской помощью. Это в значительной мере облегчит течение болезни и

для того, чтобы уберечь себя и не заразить окружающих, соблюдайте простые правила защиты от гриппа: проводить своевременную вакцинацию от гриппа; ограничить посещение мест большого скопления людей; проветривать помещение; изолировать больного; носить одноразовую медицинскую маску при контакте с больным (со сменой через каждые 3 часа); одеваться по сезону, не переохлаждаться; соблюдать личную и общественную гигиену; закалять организм, употреблять продукты богатые витамином С. Берегите себя и своих близких!

Т. ПЛЫГОВКА,
Главный специалист УЗПП
города Кентау.

В данном Законе четко определены Права потребителей, а именно

Потребители имеют право на:

- 1) свободное заключение договоров на приобретение товаров (выполнение работ и оказание услуг);
- 2) доступ к информации в сфере защиты прав потребителей;
- 3) получение информации о товаре (работе, услуге), а также о продавце (изготовителе, исполнителе);
- 4) приобретение безопасного товара (работы, услуги);
- 5) свободный выбор товара (работы, услуги);
- 6) надлежащее качество товара (работы, услуги);
- 7) обмен или возврат товара как надлежащего, так и ненадлежащего качества;
- 8) возмещение в полном объеме убытков (вреда), причиненных их жизни, здоровью и (или) имуществу вследствие недостатков

(работы, услуги), переданного (выполненного, оказанного) в виде выигрыша;

11) создание общественных объединений потребителей;

12) возмещение морального вреда;

13) защиту прав и законных интересов;

14) осуществление иных прав, предусмотренных настоящим Законом и иными законами Республики Казахстан.

По данному вопросу в одной статье невозможно дать полноценное разъяснение. В связи с чем просим Вас обращаться по всем вопросам касающихся защиты прав потребителей в Управление по защите прав потребителей по адресу г. Кентау, пр. Кунаева, 4. Телефоны: 3-25-79, 5-91-05, 5-91-06. Электронный адрес: kentaugusen@mail.ru.

Ж.ЕРЖАНОВ,
Руководитель Кентаусского городского
управления по защите прав потребителей.

ДОБРОЕ СЕРДЦЕ

«Только добротой сердец
Этот мир согреть мы можем с
вами

Только добротой сердец
Добрыми делами и словами
И среды планет и звезд
Этот шар земной вращаться
будет

До тех пор, пока сумеют люди
Отдавать тепло сердец»

Пословица.

1) Большая душа, что большой
костёр издалека видна

2) Доброе слово доходит до
сердца. Когда в наших сердцах
живет любовь, к детям, своей
семье, родному городу, можно горы
свернуть. В наступающим году у нас

будет много поводов творить добро.

Цепочка любви и добра – это когда делаешь людям добро, а взамен, не деньги важны, а, чтобы тот, кому ты помог в свою очередь, не прошёл потом мимо того, кто будет нуждаться в помощи. И тогда одно звено добра переплетётся с другим звеном, создавая цепочку любви. От одного огонька загорается другой, рождая мириады маленьких пучков света.

Они освещают нам путь, уничтожая тьму, даря веру и надежду в то, что искренние усилия сердца не напрасны. Добро никогда не бывает потеряно.

Г.ЮЛДАШЕВА,
воспитатель детского сада
«Жауказын».

BILIMDI URPAQ

Ғылым мен білімді қолдау орталығы
Центр развития науки и образования

Оқу Ағарту министрлігінің 2024 жыл,
/20 мамырдағы 201 -1-20-7/3360
хатына сәйкес тізімінде енген
<https://uba.edu.kz/storage/app/media/TIZIM%2009.09.2024.pdf>

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ ӨДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛ

BILIMDI URPAQ

12+

№4, (5)

Желтоқсан, 2024 жыл

Оразкүл

Шайхықызы Қолдасова

Түркістан қаласы

білім бөлімінің басшысы

Лицензия:

KZ17VPY00098566

Тұрмыстық қауіпсіздік шаралары

Тоиметова Хамра Куралбаевна,

МКҚК «Жауқазын-1»

бөбекжай-бақшасының тәрбиешісі.

Түркістан облысы, Кентау қаласы.

Тұрмыстық қауіпсіздік шаралары – бұл күнделікті өмірде адамдардың денсаулығы мен өміріне қауіп төндірмейтін жағдайларды қамтамасыз етуге бағытталған ережелер мен әрекеттер жиынтығы. Бұл шаралар балаларға, ересектерге және қарт адамдарға үй жағдайында қауіпсіздікті қамтамасыз ету үшін маңызды.

Тұрмыстық қауіпсіздік шараларының негізгі бағыттары:

1. Электр қауіпсіздігі:

- Розеткалар мен сымдарды балалардың қолы жетпейтін жерге орналастыру.
- Қосылып тұрған электр құралдарын қараусыз қалдырмау.
- Электр құралдарын тексеріп, зақымдалған немесе ескірген сымдарды уақытылы ауыстыру.
- Суға жақын жерде электр құралдарын қолданбау (асүй, жуыну бөлмесі).

2. Отпен жұмыс істеу қауіпсіздігі:

- Газ плиталары мен пештерді қолданғаннан кейін тексеру және газды өшіру.
- Балаларды оттық, шырпы және басқа да тұтатқыш құралдардан алыс ұстау.
- Өрт сөндіргіш немесе өртке қарсы көрпе ұстау.
- Өрт болған жағдайда әрекет етуді алдын ала оқыту.

3. Химиялық қауіпсіздік:

- Химиялық заттарды (тазалағыш құралдар, дәрілер) балалардан алыс, жабық және белгіленген орындарда сақтау.
- Қаптамадағы белгілерді дұрыс оқу және заттарды араластырмау.

4. Суға байланысты қауіпсіздік:

- Балаларға арналған ваннада арнайы сырғанауға қарсы төсемшелерді қолдану.
- Ашық су қоймаларында балаларды қараусыз қалдырмау.
- Су құбырларын дұрыс пайдаланып, ақаулықтар туындаған жағдайда жедел жөндеу.

5. Құлау мен жаракат алуды болдырмау:

- Тайғанак едендерге сырғанауға қарсы кілемшелер төсеу.
- Балкондар мен терезелерге арнайы қорғаныс орнату.
- Үйде өткір, сынғыш заттарды қолжетімсіз жерде сақтау.

6. Газбен уланудың алдын алу:

- Газ құрылғыларының жарамдылығын үнемі тексеру.
- Желдеткіштің дұрыс жұмыс істеуін қалағалау.
- Улы газды анықтайтын құрылғыларды орнату.

7. Балалар қауіпсіздігі:

- Балаларға тұрмыстық құралдарды қолдану ережелерін түсіндіру.
- Балалар үшін арнайы жабдықтар: бұрыштық қорғаныштар, розеткаларға қақпақтар, қауіпсіз есік тығындарын пайдалану.

8. Алғашқы көмек көрсету дағдылары:

- Жаракат, күйік, улану немесе басқа да төтенше жағдайлар туындағанда алғашқы көмек көрсету тәсілдерін үйрену.
- Үйде алғашқы көмек қобдишасын ұстау және оның құрамындағы заттарды толықтыру.

Қауіпсіздік ережелерін үйрету:

- Балаларға қауіпсіздік шараларын ойын түрінде үйрету.
- Қауіпсіздік ережелерін плакаттар, суреттер немесе видеороликтер арқылы түсіндіру.
- Балалардың назарын өз қауіпсіздігіне аудару.

Пайдаланған әдебиеттер тізімі

1. Қараев Ж. "Тұрмыстық қауіпсіздік негіздері". Алматы: Білім баспасы, 2018.
2. Сәрсенбекұлы А. "Өрт қауіпсіздігі: Балаларға арналған оқу құралы". Нұр-Сұлтан: Фолиант, 2020.
3. Жұмабаев С. "Алғашқы көмек көрсету негіздері". Шымкент: Мектеп баспасы, 2019.

BILIMDI URPAQ

Ғылым мен білімді қолдау орталығы
Центр развития науки и образования

Оқу Ағарту министрлігінің 2024 жыл,
/20 мамырдағы 201-1-20-7/3360
хатына сәйкес тізімінде енген
<https://uba.edu.kz/storage/app/media/TIZIM%2009.09.2024.pdf>

«BILIMDI URPAQ» республикалық ғылыми-әдістемелік, педагогикалық журналы

СЕРТИФИКАТ

Республикалық ғылыми әдістемелік, педагогикалық «BILIMDI URPAQ»
журналы ұйымдастырған «Үздік педагог» жобасында жұмысы

жарияланып, тәжірибе бөліскені үшін

Түркістан облысы, Кентау қаласы, МКҚК «Жауқазын-1»
бөбекжай-бақшасының тәрбиешісі

Тоиметова Хамра Куралбаевна

БЕРІЛДІ

«BILIMDI URPAQ» республикалық
ғылыми-әдістемелік, педагогикалық
журналының бас редакторы:

Г. Абильдаева

2024 жыл

Тіркеу №3311

BILIMDI URPAQ

Ғылым мен білімді қолдау орталығы
Центр развития науки и образования

Оқу Ағарту министрлігінің 2024 жыл.
/20 мамырдағы 201 -1-20-7/3360
хатына сәйкес тізімінде енген
<https://uba.edu.kz/storage/app/media/TIZIM%2009.09.2024.pdf>

«BILIMDI URPAQ» республикалық ғылыми-әдістемелік, педагогикалық журналы

ДИПЛОМ

1 ДӘРЕЖЕЛІ

Республикалық ғылыми әдістемелік, педагогикалық «BILIMDI URPAQ» журналы ұйымдастырған «Үздік педагог» жобасында жұмысы жоғары бағаланып, үздік тәжірибе таратып, біліктілік танытқаны үшін Түркістан облысы, Кентау қаласы, МКҚК «Жауқазын-1» бөбекжай-бақшасының тәрбиешісі

Тоиметова Хамра Куралбаевна

МАРАПАТТАЛАДЫ

«BILIMDI URPAQ» республикалық ғылыми-әдістемелік, педагогикалық журналының бас редакторы:

Г. Абильдаева

2024 жыл

Тіркеу №3311

BILIMDI URPAQ

Ғылым мен білімді қолдау орталығы
Центр развития науки и образования

Оқу Ағарту министрлігінің 2024 жыл,
/20 мамырдағы 201 -1-20-7/3360
хатына сәйкес тізімінде енген
<https://uba.edu.kz/storage/app/media/TIZIM%2009.09.2024.pdf>

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛ

BILIMDI URPAQ

12+

№4, (5)

Желтоқсан, 2024 жыл

**Оразкүл
Шайхықызы Қолдасова**

**Түркістан қаласы
білім бөлімінің басшысы**

Лицензия:
KZ17VPY00098566

Балаларды интеллектуалды дамыту ойындары. Қалыптастырылатын құзіреттіліктер.

Вахидова Умида Тайировна,
МКҚК «Жауқазын-1»
бөбекжай-бақшасының тәрбиешісі,
Түркістан облысы, Кентау қаласы.

Балаларға арналған интеллектуалды дамыту ойындары әртүрлі құзіреттіліктерді қалыптастырып, олардың танымдық қабілеттерін жан-жақты дамытуға көмектеседі. Мұндай ойындар баланың физикалық, әлеуметтік және эмоционалды дамуын да қолдай отырып, белгілі бір құзіреттерді дамытады. Төменде 8 негізгі ойын түрін және олар арқылы қалыптасатын құзіреттіліктерді келтіремін:

1. Логикалық ойындар

Мысалы: Жұмбақтар шешу, қарапайым пазлдар жинау, математикалық жұмбақтар.

Қалыптастырылатын құзіреттіліктер:

Логикалық және аналитикалық ойлау: Балалар ойын барысында ақпаратты талдауды, логикалық байланыстарды анықтауды және шешім қабылдауды үйренеді.

Зейін және назар шоғырландыру: Логикалық ойындар баланы бір мақсатқа бағыттап, назарын аударуға көмектеседі.

2. Санау және математикалық ойындар

Мысалы: Сандық пазлдар, қарапайым есептер, санауға арналған ойындар (мысалы, сандарды ретімен қою).

Қалыптастырылатын құзіреттіліктер:

Математикалық ойлау: Балаларға математикалық түсініктерді меңгеруге, сандармен, санау және қосу-алу операцияларымен танысуға көмектеседі.

Себеп-салдар байланысын түсіну: Сандық ойындар балаларға себеп пен салдарды түсінуге мүмкіндік береді.

3. Сөздік ойындар

Мысалы: Сөздерді табу, сөздерді құрастыру, сөздік лото.

Қалыптастырылатын құзіреттіліктер:

Тілдік құзірет: Баланың сөздік қоры байиды, жаңа сөздер үйренеді, сөйлем құру қабілеті жетіледі.

Коммуникативтік қабілет: Бұл ойындар балаға өз ойын еркін жеткізіп, жаңа сөздермен танысып, тілдік дағдыларын жетілдіреді.

4. Құрылымдау және құрастыру ойындары

Мысалы: Лего, блоктар арқылы құрылымдау, пішіндерден түрлі фигураларды жасау.

Қалыптастырылатын құзіреттіліктер:

Кеңістіктік ойлау: Балалар пішіндерді, олардың көлемдерін, өлшемдерін тануға үйренеді.

Шығармашылық және қиялды дамыту: Құрастыру ойындары арқылы балалар өз ойынан құрылым жасап, қиялын дамытады.

5. Жадны дамыту ойындары

Мысалы: Карталардағы суреттерді есте сақтау, сурет немесе заттарды жасыру және қайталау.

Қалыптастырылатын құзіреттіліктер:

Есте сақтау қабілеті: Мұндай ойындар балалардың есте сақтауын жақсартып, оларды ақпаратты сақтауға және қажет кезінде қолдануға баулиды.

Зейін мен назар аудару: Балалар ойын барысында ұсақ бөлшектерге назар аударып, зейінін шоғырландыруға үйренеді.

6. Шығармашылық ойындар

Мысалы: Сурет салу, ермексазбен мүсін жасау, бояу кітаптары.

Қалыптастырылатын құзіреттіліктер:

Шығармашылық қабілет және қиялды дамыту: Баланың өзіндік көзқарасын білдіруге және өз қиялын ашуға мүмкіндік береді.

Ұсақ моторика: Сурет салу немесе мүсін жасау қолдың ұсақ моторикасын дамытады, бұл жазу дағдысына дайындық болады.

7. Әлеуметтік және рөлдік ойындар

Мысалы: Дәрігер, дүкенші, құрылысшы рөлін ойнау.

Қалыптастырылатын құзіреттіліктер:

Әлеуметтік және коммуникативтік дағдылар: Балалар әртүрлі рөлдерде ойнап, өзара әрекеттесіп, қарым-қатынас жасауды үйренеді.

Эмоционалды интеллект: Бала рөлге кіріп, басқа адамдардың сезімдерін, эмоцияларын түсінуге машыктанады.

8. Қозғалысты дамыту ойындары

Мысалы: Теңдікті сактайтын ойындар, доп лақтыру, қозғалыс ойындары (мысалы, «Қуаласпақ»).

Қалыптастырылатын құзіреттіліктер:

Координация және дене моторикасы: Мұндай ойындар дене қимылдарын бақылауды, денені икемді ұстауды үйретеді.

Төзімділік және ептілік: Қозғалыс ойындары арқылы балалар төзімділікті, жылдамдық пен ептілікті арттырады.

BILIMDI URPAQ

Ғылым мен білімді қолдау орталығы
Центр развития науки и образования

Оқу Ағарту министрлігінің 2024 жыл,
/20 мамырдағы 201 -1-20-7/3360
хатына сәйкес тізімінде енген
<https://uba.edu.kz/storage/app/media/TIZIM%2009.09.2024.pdf>

«BILIMDI URPAQ» республикалық ғылыми-әдістемелік, педагогикалық журналы

СЕРТИФИКАТ

Республикалық ғылыми әдістемелік, педагогикалық «BILIMDI URPAQ»
журналы ұйымдастырған «Үздік педагог» жобасында жұмысы
жарияланып, тәжірибе бөліскені үшін
Түркістан облысы, Кентау қаласы, МКҚК «Жауқазын-1»
бөбекжай-бақшасының тәрбиешісі

Вахидова Умида Тайировна

БЕРІЛДІ

«BILIMDI URPAQ» республикалық
ғылыми-әдістемелік, педагогикалық
журналының бас редакторы:

Г. Абильдаева

2024 жыл

Тіркеу №3312

BILIMDI URPAQ

Ғылым мен білімді қолдау орталығы
Центр развития науки и образования

Оқу Ағарту министрлігінің 2024 жыл.
/20 мамырдағы 201 -1-20-7/3360
хатына сәйкес тізімінде енген
<https://ubi.edu.kz/storage/app/media/TIZIM%2009.09.2024.pdf>

«BILIMDI URPAQ» республикалық ғылыми-әдістемелік, педагогикалық журналы

ДИПЛОМ

1 ДӘРЕЖЕЛІ

Республикалық ғылыми әдістемелік, педагогикалық «BILIMDI URPAQ» журналы ұйымдастырған «Үздік педагог» жобасында жұмысы жоғары бағаланып, үздік тәжірибе таратып, біліктілік танытқаны үшін
Түркістан облысы, Кентау қаласы, МКҚК «Жауқазын-1» бөбекжай-бақшасының тәрбиешісі

Вахидова Умида Тайировна

МАРАПАТТАЛАДЫ

«BILIMDI URPAQ» республикалық ғылыми-әдістемелік, педагогикалық журналының бас редакторы:

Г. Абильдаева

2024 жыл

Тіркеу №3312